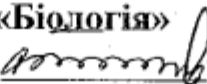
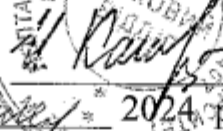

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-наукової
програми «Біологія»
професор С. Білаш

Проректор ЗВО з наукової роботи
ПДМУ
професор І. Кайдашев
«28» серпня 2024 року

Заслухано на засіданні Вченої ради
ПДМУ

«28» серпня 2024 року,

протокол № 1

Секретар Вченої ради

доцент В. Філатова

СИЛАБУС

Фізіологія людини і тварин

**для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-науковою програмою «Біологія»**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Фізіологія людини і тварин

Освітньо-наукові програми	«Біологія» (режим доступу: https://science.pdmu.edu.ua/educational/postgraduate-studies/admission/speciality/091biology/osvitno-naukova-programa-postgraduate-studies-admission-speciality-biology-lpiu)
Галузі знань	09 – Біологія
Спеціальності	091 – Біологія та біохімія
Курс	1; 3
Семестр	1,2,5,6
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	5 / 150
Мова викладання	Українська
Предмет вивчення	Предметом вивчення освітнього компонента «Фізіологія людини і тварин» є механізми функціонування органів та систем організму людини і тварин, їх зв'язок між собою, регуляція і пристосування до зовнішнього середовища, походження і становлення в процесі еволюції і індивідуального розвитку
Мета	Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні, здобуття та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок та інших компетентностей отриманих на додипломному та післядипломному (інтернатура) етапах освіти, формування фундаментальних знань щодо фізіологічних механізмів і закономірностей функціонування живих організмів, сучасних методів фізіології людини і тварин, основних напрямків розвитку фізіології як науки для майбутньої професійної діяльності Завдання: здобувач повинен сформулювати системний підхід до вивчення суті фізіологічних процесів, функцій окремих органів, систем і організму в цілому, вміння застосовувати загальні та спеціальні методи досліджень
Зв'язок з	Освітній компонент «Фізіологія людини і тварин» ґрунтується

іншими дисциплінами	на вивченні здобувачами ступеня доктора філософії інших дисциплін: анатомії, гістології, цитології, ембріології, патологічної фізіології, патологічної анатомії. Нормальна анатомія дає чіткі уявлення про будову органів та систем організму й інтегрується з цими дисциплінами. Гістологія дозволяє зрозуміти особливості будови і розвитку твердих і м'яких тканин, патологічна фізіологія та патологічна анатомія дають чітке уявлення про особливості перебігу патологічних процесів на усіх рівнях організації організму.
Форми навчання	Очна (денна, вечірня), заочна, поза аспірантурою.
Результати навчання	<p>Освітній компонент спрямований на набуття знань про структуру та функціонування живих організмів – від нижчих до вищих рослин, тварин і людини; походження, розвиток органів та систем організму людини; будову тіла людини та тварин на різних рівнях від організменого до ультрамікроскопічних і молекулярного з урахуванням формотворчих чинників (вік, стать, тип статури і ін.); фізіологію органів і систем організму людини та тварин; взаємозв'язок анатомічної будови органів з виконуваними функціями; регульовані параметри й механізми нейрогуморальної регуляції процесів життєдіяльності організму та його систем; роль і характер змін фізіологічних процесів, компенсаторні механізми порушень фізіологічних функцій; механізми інтегративної діяльності організму; вікові особливості функцій організму та їх регуляцію; механізми саморегуляції фізіологічних функцій; тенденції розвитку та наукометричні показники фізіології як науки.</p> <p>умінь досліджувати стан фізіологічних систем живого організму; застосовувати теоретичні знання з метою професійного самовизначення у прикладних сферах діяльності (медицина, біологія, педагогіка); формулювати висновки про стан фізіологічних функцій організму, його систем та органів; аналізувати вікові особливості функцій організму та їх регуляцію; аналізувати регульовані параметри й робити висновки про механізми нервової й гуморальної регуляції фізіологічних функцій організму та його систем; досліджувати взаємодію живих організмів із навколишнім середовищем, механізми стабільності й адаптації функцій до дії різноманітних факторів довкілля для розробки методів і засобів захисту від несприятливих впливів; застосовувати знання для ведення здорового способу життя, профілактики захворювань фізіологічних систем, дотримання режиму праці і відпочинку.</p> <p>Компонент забезпечує набуття компетентностей, що</p>

	забезпечать знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення																																																																													
Види занять	Лекційні та практичні заняття, самостійна робота, консультації																																																																													
Структура дисципліни	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">№ з/п Назва теми</th> <th rowspan="2">Всього годин</th> <th colspan="3">Вид заняття</th> </tr> <tr> <th>лекції</th> <th>практичні заняття</th> <th>самостійна робота, очні консультації з теми дисертаційної роботи</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>150</td> <td>10</td> <td>90</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">1 рік</td> </tr> <tr> <td></td> <td>50</td> <td>6</td> <td>44</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="text-align: center;">I семестр</td> </tr> <tr> <td></td> <td>24</td> <td>2</td> <td>22</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="4">Змістовий модуль 1 Введення в фізіологію. Нервова регуляція функцій організму</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>Предмет і задачі фізіології. Методи фізіологічних досліджень. Збудливість. Збудження. Закони подразнення</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Мембранні потенціали. Потенціал спокою і потенціал дії. Зміни збудливості під час потенціалу дії.</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Електроміографія. Дослідження механізмів скорочення скелетних м'язів. Порівняльна характеристика роботи скелетних та гладких м'язів.</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Дослідження рефлекторної дуги. Фізіологія рецепторів.</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Дослідження проведення збудження по нервовим волокнам. Дослідження проведення збудження через синапси.</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Дослідження процесів збудження та гальмування у ЦНС.</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>Нервовий центр. його властивості. Процеси сумачії в центральних синапсах: просторова та часова сумачія. Дослідження механізмів координації рефлекторної діяльності.</td> <td>2</td> <td>2</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>					№ з/п Назва теми	Всього годин	Вид заняття			лекції	практичні заняття	самостійна робота, очні консультації з теми дисертаційної роботи		150	10	90	50	1 рік						50	6	44	0	I семестр						24	2	22	0		Змістовий модуль 1 Введення в фізіологію. Нервова регуляція функцій організму				1.	Предмет і задачі фізіології. Методи фізіологічних досліджень. Збудливість. Збудження. Закони подразнення	2	2	0	2.	Мембранні потенціали. Потенціал спокою і потенціал дії. Зміни збудливості під час потенціалу дії.	2	2	0	3.	Електроміографія. Дослідження механізмів скорочення скелетних м'язів. Порівняльна характеристика роботи скелетних та гладких м'язів.	2	2	0	4.	Дослідження рефлекторної дуги. Фізіологія рецепторів.	2	2	0	5.	Дослідження проведення збудження по нервовим волокнам. Дослідження проведення збудження через синапси.	2	2	0	6.	Дослідження процесів збудження та гальмування у ЦНС.	2	2	0	7.	Нервовий центр. його властивості. Процеси сумачії в центральних синапсах: просторова та часова сумачія. Дослідження механізмів координації рефлекторної діяльності.	2	2	0
№ з/п Назва теми	Всього годин	Вид заняття																																																																												
		лекції	практичні заняття	самостійна робота, очні консультації з теми дисертаційної роботи																																																																										
	150	10	90	50																																																																										
1 рік																																																																														
	50	6	44	0																																																																										
I семестр																																																																														
	24	2	22	0																																																																										
	Змістовий модуль 1 Введення в фізіологію. Нервова регуляція функцій організму																																																																													
1.	Предмет і задачі фізіології. Методи фізіологічних досліджень. Збудливість. Збудження. Закони подразнення	2	2	0																																																																										
2.	Мембранні потенціали. Потенціал спокою і потенціал дії. Зміни збудливості під час потенціалу дії.	2	2	0																																																																										
3.	Електроміографія. Дослідження механізмів скорочення скелетних м'язів. Порівняльна характеристика роботи скелетних та гладких м'язів.	2	2	0																																																																										
4.	Дослідження рефлекторної дуги. Фізіологія рецепторів.	2	2	0																																																																										
5.	Дослідження проведення збудження по нервовим волокнам. Дослідження проведення збудження через синапси.	2	2	0																																																																										
6.	Дослідження процесів збудження та гальмування у ЦНС.	2	2	0																																																																										
7.	Нервовий центр. його властивості. Процеси сумачії в центральних синапсах: просторова та часова сумачія. Дослідження механізмів координації рефлекторної діяльності.	2	2	0																																																																										

8.	Дослідження ролі спинного мозку в регуляції рухових функцій організму.	2		2	0
9.	Дослідження провідникової функції спинного мозку.	2		2	0
10.	Дослідження ролі заднього мозку в регуляції рухових і сенсорних функцій	2		2	0
11.	Дослідження ролі середнього мозку в регуляції рухових і сенсорних функцій	2		2	0
12.	Дослідження ролі мозочка, проміжного мозку, підкіркових ядер, кори в регуляції рухових функцій. Роль лімбічної системи у формуванні системної діяльності організму.	2		2	0
II семестр					
	Змістовий модуль 2 Фізіологія сенсорних систем. Вища нервова діяльність. Роль ендокринних залоз у регуляції вісцеральних функцій	26	4	22	0
13.	Загальна характеристика сенсорних систем. Фізіологічні основи болю та знеболення. Дослідження сомато-сенсорної системи.	2	2		0
14.	Дослідження зорової та слухової сенсорних систем.	2		2	0
15.	Дослідження процесів утворення та гальмування умовних рефлексів	2		2	0
16.	Дослідження активності головного мозку. Електроенцефалографія. Сон, його види, фази, фізіологічна роль.	2		2	0
17.	Дослідження вроджених та набутих форм поведінки: увага, навчання, пам'ять, мотивація та емоції. Мислення та мова, психіка та свідомість.	2		2	0
18.	Дослідження типів вищої нервової діяльності.	2		2	0
19.	Структурно-функціональна організація автономної нервової системи, її роль у регуляції вісцеральних функцій.	2		2	0
20.	Автономні рефлекси, їх практичне використання в клініці.	2		2	0
21.	Гуморальна регуляція, її фактори, механізми дії гормонів на клітини-мішені, регуляція секреції гормонів. Гіпоталамо-гіпофізна	4	2	2	0

	система.				
22.	Роль гормонів у регуляції процесів психічного, фізичного розвитку та лінійного росту тіла, у регуляції адаптації та гомеостазу.	2		2	0
23.	Трудова діяльність. Теорії розвитку втoми.	2		2	0
24.	Адаптація організму до фізичного навантаження.	2		2	0
2 рік (викладацька практика)					
		0	0	0	0
3 рік					
		50	4	46	0
V семестр					
	Змістовий модуль 3 Фізіологія системи крові. Фізіологія системи кровообігу	26	2	24	0
25.	Дослідження фізико-хімічних властивостей крові.	2		2	0
26.	Дослідження кількості еритроцитів та гемоглобіну в крові.	2		2	0
27.	Дослідження групової належності.	2		2	0
28.	Дослідження кількості лейкоцитів, лейкоцитарної формули.	2		2	0
29.	Дослідження тромбоцитів, судинно-тромбоцитарного гемостазу.	2		2	0
30.	Дослідження згортання крові.	4	2	2	0
31.	Фібриноліз та антикоагулянти. Регуляція згортання крові та фібринолізу.	2		2	0
32.	ДВЗ-синдром. Диференційна коагулограма.	2		2	0
33.	Загальний клінічний аналіз крові.	2		2	0
34.	Загальна характеристика системи кровообігу, її роль в організмі. Дослідження фізіологічних властивостей серцевого м'язу.	2		2	0
35.	Дослідження динаміки збудження серця. Реєстрація ЕКГ.	2		2	0
36.	Дослідження динаміки збудження серця. Аналіз електрокардіограми.	2		2	0
VI семестр					
	Змістовий модуль 4 Система дихання. Енергетичний обмін та терморегуляція. Система травлення. Система	24	2	22	0

	виділення				
37.	Дослідження насосної функції серця, тонів серця. ФКГ.	2		2	0
38.	Дослідження артеріального тиску та пульсу людини. СФГ.	2		2	0
39.	Роль судин у кровообігу. Закони гемодинаміки. Реографія. Дослідження регуляції діяльності серця та регуляція кровообігу.	2		2	0
40.	Дослідження зовнішнього дихання. Легенева вентиляція. Газообмін. Транспорт газів кров'ю.	2		2	0
41.	Регуляція дихання.	2		2	0
42.	Дослідження основного обміну енергії. Дослідження загального обміну енергії. Терморегуляція.	2	2		0
43.	Дослідження травлення в ротовій порожнині. Роль смакової та нюхової сенсорних систем.	2		2	0
44.	Дослідження травлення у шлунку.	2		2	0
45.	Дослідження травлення у 12-палій кишці. Дослідження травлення у кишках. Всмоктування.	2		2	0
46.	Дослідження ролі нирок у процесах виділення. Механізми сечоутворення та сечовиділення.	2		2	0
47.	Дослідження регуляції сечоутворення та сечовиділення. Клінічний аналіз сечі. Дослідження участі нирок у підтримці гомеостазу.	2		2	0
48.	Іспит	2			0
4 рік					
		50	0	0	50
49.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
50.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
51.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
52.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
53.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
54.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
55.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
56.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
57.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2

	58.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	59.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	60.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	61.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	62.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	63.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	64.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	65.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	66.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	67.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	68.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	69.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	70.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	71.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	72.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
	73.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
Методи навчання	Проблемне навчання; дослідницьке навчання; лекція; бесіда; розповідь-пояснення; практичні роботи; самостійна робота під керівництвом викладача; самостійна домашня робота; перегляд навчальних кінофільмів; наочні методи (ілюстрації, демонстрації); підготовка рефератів; опитування думок здобувачів; аналіз ситуацій, дискусії; дебати; мозковий штурм; робота в групах; заняття-навчальна конференція; проектно-дослідницький метод; портфоліо; вправи; творчі роботи; онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування; відеозаписи лекцій і практичних занять; вікторини; бліц-опитування; спільна робота здобувачів і викладача з додатками, комп'ютерними програмами; спостереження і систематизація фактів; самостійне вивчення проблеми в науковій літературі; складання планів, конспектів.					
Форми та методи оцінювання	Поточне, тематичне, семестрове оцінювання, іспит.					
Система оцінювання	Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. У змістовий модуль I (ЗМ1) входять теми 1 - 12, у змістовий модуль II (ЗМ2) – 13 – 24, у змістовий модуль III (ЗМ2) – 15 – 36, у змістовий модуль II (ЗМ2) – 37 - 48. <i>Оцінювання за формами контролю:</i>					

	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Підсумкова оцінка
Мінімум	31	30	31	30	122
Максимум	50	50	50	50	200

Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 122 бали*, для одержання іспиту обов'язково *перескладання поточного контролю та/або індивідуальної самостійної роботи*.

При цьому, кількість балів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою

При цьому, кількість балів:

0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;

80-118 відповідає оцінці «незадовільно»;

122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);

130-138 відповідає оцінці «задовільно»;

140-158 відповідає оцінці «добре»;

160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);

180-200 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності:

За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою	
A	180-200	5	відмінно
B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
F_x	80-118	2	не задовільно
F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)

Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення

Вивчення компонента, окрім іншого, забезпечується з допомогою системи дистанційного навчання Полтавського державного медичного університету (режим доступу: <https://moodle.pdmu.edu.ua/>).

Інформаційна підтримка здобувачів під час вивчення дисципліни забезпечується наступним:

- відкритим доступом до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, Science Direct
- доступом до ліцензійного програмного забезпечення Strikeplagiarism для перевірки всіх видів навчальних робіт на наявність в них неправомірних запозичень;
- випуском 5 журналів, що входять до Переліку наукових фахових видань МОН України, що забезпечують і можливість проведення літературного пошуку, ознайомлення з методами досліджень повідних вчених ПДМУ, і можливість опублікування власних результатів наукової роботи.

інформаційними ресурсами:

<https://uk.wikipedia.org>

<https://www.sciencedirect.com/topics/earth-and-planetary-sciences/animal->

<https://www.cochranelibrary.com/>
<https://www.embase.com>
<https://onlinelibrary.wiley.com/journal/14390396> Journal of Animal Physiology and Animal Nutrition

Рекомендована література

Основна:

1. Фізіологія людини і тварин: підручник / Г. М. Чайченко, В. О. Цибенко, В. Д. Сокур; за ред. В. О. Цибенка. – К.: Вища школа, 2003. – 463 с.
2. Фізіологія людини і тварин (фізіологія нервової, м'язової і сенсорних систем): підручник / М.Ю. Клевець, В.В. Манько, М.О. Гальків та ін. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 312 с. – (Серія «Біологічні Студії»).
3. Клевець М.Ю., Манько В.В. Фізіологія людини і тварин. Книга 2. Фізіологія вісцеральних систем: Навчальний посібник / М.Ю. Клевець, В.В. Манько. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2002. - 233 с.
4. Медична фізіологія за Гайтоном і Голлом: підручник: пер з англ. 14-го вид.: у 2 т. Т. 1 / Джон Е. Голл, Майкл Е. Голл ; наук. ред. укр. вид. Степан Вадзюк - К.: ВСВ «Медицина», 2022. - xiv, 634 с.
5. Медична фізіологія за Гайтоном і Голлом: підручник: пер з англ. 14-го вид.: у 2 т. Т. 2 / Джон Е. Голл, Майкл Е. Голл ; наук.ред. укр. вид. Степан Вадзюк - К.: ВСВ «Медицина», 2022. – xii, 572 с.
6. Фізіологія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Шевчук [та ін.] ; за ред. В. Г. Шевчука. - 5-те вид. - Вінниця : Нова кн., 2021. - 447 с.
7. Guyton & Hall Physiology Review / J.E. Hall. - 4th Ed. - Elsevier, 2020. - 272 p.
8. Berne & Levy Physiology / Ed.: В.М. Коеппен, В.А. Stanton, J.M Hall, А. Swiatecka-Urban. – 8th Ed. - Elsevier, 2023. – 864 p.

Допоміжна

1. Фізіологія людини та тварин. Ч. 1. Загальна фізіологія, фізіологія ЦНС, вищі інтегративні функції: навч. посіб. / В. М. Соколенко, Л. Е. Весніна, Н. М. Шарлай, К. В. Шевченко, К. Є. Юдіна. – Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2024. – 224 с.
2. Фізіологія системи виділення: навчальний посібник для викладачів та студентів медичних вузів / В.М. Соколенко, Л.Е. Весніна, О.В. Ткаченко, Н.М. Шарлай, К.В. Шевченко. – Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2023. – 178 с.
3. Лабораторний практикум з фізіології людини і тварин./ укладачі: С. Є. Швайко, Н. О. Козачук, А.І. Пручинський, А. Г. Моренко. – Луцьк, ВНУ імені Лесі Українки, 2020. – 75 с.
4. Соколенко В. М. Фізіологія серцево-судинної системи : навч.-метод. посіб. для студентів медичних вузів України / В. М. Соколенко, Л. Е. Весніна, І. В. Міщенко. – 2-е вид., доп. – Полтава : Астроя, 2020. – 202 с.
5. Фізіологія. Короткий курс : навчальний посібник для медичних і фармацевтичних ВНЗ / В. М. Мороз [та ін.] ; за ред. В. М. Мороза, М. В. Йолтухівського. - 2-ге вид., допов. і переробл. - Вінниця : Нова Кн., 2019. - 390 с.
6. Фізіологія системи дихання. Модуль 2. Фізіологія вісцеральних систем : навч.-метод. посіб. для студентів медичних вузів України / В. М. Соколенко, Л. Е. Весніна, М. Ю. Жукова, І. В. Міщенко, О. В. Ткаченко. – Полтава, 2019. – 160 с.
7. Фізіологія системи крові. Модуль 2. Фізіологія вісцеральних систем : навч.- метод. посіб. для студентів мед. вузів України / І. В. Міщенко, Г. П. Павленко, О. В. Коковська. – Полтава : Астроя, 2019. – 210 с.
8. Ganong's Review of medical physiology / ed. Barret K.E. et al. - 26th ed. - New York: McGraw Hill Education, 2019. - 727 p.
9. Guyton and Hall Textbook of Medical Physiology / ed. Hall J.E. et al. - 14th ed. - Philadelphia: Elsevier, 2020. - 1152 p.

<p>Політика дисципліни</p>	<p><u>Обов'язки осіб, які навчаються в Університеті:</u> Особи, які навчаються в Університеті, зобов'язані: 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил його внутрішнього розпорядку; 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; 3) виконувати вимоги освітньої (наукової) програми (індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.</p> <p><u>Відвідування занять:</u> аспіранти очної (вечірньої) форми навчання зобов'язані відвідати не менше, як 50 % від загального обсягу аудиторних занять, аспіранти заочної форми навчання – не менше 20 %.</p> <p><u>Визнання і перезарахування результатів навчання:</u> Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на дану дисципліну, забезпечуючи, таким чином, формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії. Визнанню підлягають результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі.</p> <p><u>Дотримання академічної доброчесності</u> здобувачами під час вивчення дисципліни передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролів; - посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації по результати навчання; дотримання норм законодавства про авторське право. Неприйнятними в навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є: - використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо); - проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами</p>
<p>Викладачі</p>	<p><i>Весніна Людмила Едуардівна</i> – д.мед.н., професор, завідувач кафедри фізіології Полтавського державного медичного</p>

	<p>університету https://physiology.pdmu.edu.ua/team https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=6507918787 https://orcid.org/0000-0003-3068-6237</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Розробники	<i>Весніна Людмила Едуардівна</i> – д.мед.н., професор, завідувач кафедри фізіології Полтавського державного медичного університету
Контакти	<p>Кафедра фізіології Адреса: 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23 Телефон: (0532) 56-47-86 e-mail: l.vesnina@pdmu.edu.ua</p>